

УДК 314.7

Горбачова І. В.

*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри міжнародних економічних відносин
та європейської інтеграції*

Житомирського національного агроекологічного університету

Прокопчук О. А.

*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри міжнародних економічних відносин
та європейської інтеграції*

Житомирського національного агроекологічного університету

Gorbachova Irina

*Candidate of Economics, Associate Professor, Associate Professor
Department of International Economic Studies and European Integration
Zhytomyr National Agricultural Agroecology University*

Prokopchuk Oksana

*Candidate of Economics, Associate Professor, Associate Professor
Department of International Economic Studies and European Integration
Zhytomyr National Agricultural Agroecology University*

ПЕРСПЕКТИВИ ГЛОБАЛЬНОЇ МІГРАЦІЇ ТА УКРАЇНА

Анотація. У роботі досліджуються основні перспективи глобальної міграції: динаміка, орієнтири транскордонних переміщень, регуляції і позиції урядів світу в контексті позитивних ефектів міграцій. Значущість дослідження глобальної мобільності її процесів, обсягів, мотиваторів зумовлена стрімким нарощуванням інтенсивності економічного та соціального розвитку країн світу під впливом змін глобального середовища. Автори розглядають перспективи глобальних переміщень з позиції переваг та можливостей, визнаючи позитивний внесок мігрантів у забезпечення інклюзивного зростання та розглядаючи міграцію як «багатогранне явище». У статті розкрито конкретні заходи регуляції міграційної політики України в контексті глобалізаційних перспектив, також окреслено основні заходи з удосконалення міграційної політики в межах адаптації найкращих міжнародних практик до українського контексту.

Ключові слова: міграція, глобалізація, перспективи, мобільність, національна економіка, глобальне середовище, трудові мігранти, зовнішня міграція, транскордонні переміщення.

Вступ та постановка проблеми. У сучасних умовах домінуючою тенденцією у міжнародних відносинах є глобалізація, одним із проявів якої виступає міграція робочої сили. Важливість дослідження міграційних процесів, їх причин та мотивів зумовлена також стрімким зростанням обсягів, нарощуванням інтенсивності, вагомих впливом на економічний та соціальний розвиток країн. Особливе місце міграції робочої сили в сучасних умовах визначається насамперед високою динамікою, швидким реагуванням на зміни у суспільстві та економіці. Все більшого поширення і значення набуває переміщення людських ресурсів, зумовлене соціально-економічними, військовими, етнічними та релігійними чинниками. Швидке зростання масштабів міжнародної міграції, залучення до неї значних обсягів трудових ресурсів робить актуальним дослідження міжнародної міграції робочої сили як однієї з форм світових господарських зв'язків та її впливу на світове господарство. Надзвичайно актуальним є вивчення економічної сутності міжнародної міграції, причини, мотиви, які породжують міграцію робочої сили, її вплив на соціально-економічний розвиток країни, дослідженню світового досвіду регулювання міграційних процесів та можливості його використання в Україні. Важливість цих проблем зумовила тему та мету цього дослідження – наукове обґрунтування економічних ефектів міжнародної міграції робочої сили, а також розроблення на цій основі практичних рекомендацій щодо використання позитивних ефектів міжнародної міграції робочої сили.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика міжнародної міграції робочої сили стала об'єктом дослідження для багатьох вітчизняних (О. А. Грішнова, Е.М. Лібанова, О. А. Малиновська, Н. Мамонтова, О. Р. Овчинникова, Т. П. Петрова, О. У. Хомри, О. В. Позняк, Г. О. Харламова) та зарубіжних (Зб. Бжезинський, Дж. Сорос, Дж. Стігліц, Х. Шуман, Г.-П. Мартін, У. Бек, Є. Прімаков) науковців, праці яких сфокусовані на вивченні практичних аспектів та теоретичних закономірностей даного процесу. Водночас стрімкість змін глобального середовища визначає необхідність подальших досліджень у заданому напрямі.

Метою роботи є аналіз процесів глобальної трудової міграції в перспективі та розроблення теоретико-прикладних рекомендацій щодо регуляції міграційної політики урядом України. Для досягнення означеної мети були поставлені та вирішені такі завдання:

- визначити сутність та роль глобальної міграції в світі;
- проаналізувати сучасні тенденції зовнішніх трудових міграційних переміщень в Україні;
- окреслити основні міграційні глобальні перспективи;
- запропонувати шляхи та конкретні заходи регуляції міграційної політики України в контексті глобалізаційних перспектив.

Результати дослідження. В умовах глобалізації світової економіки міжнародні міграції досягли безпрецедентних масштабів. Вони належать до найбільш вагомих факторів розвитку людства, спричиняючи кардинальні економічні, політичні й соціальні зміни. Процеси глобалізації однаковою мірою проявляють себе не у всіх країнах та регіонах. Окремі з них через ті чи інші об'єктивні і суб'єктивні причини все ще залишаються на периферії глобальних процесів. Окрім того, відмінності між країнами, що задіяні в світову глобалізацію, та тими, які поки що залишаються поза орбітою цього процесу, останнім часом стають все відчутнішими. Така дисгармонія розвитку породжує нові тенденції та проблеми. Зокрема, від-

бувається масова міграція населення [1] у розвинутіші в економічному плані регіони, розшарування населення в розвинутих країнах, в яких формуються завдяки іммігрантам чисельні групи нових переселенців [2], які жодним чином не інтегрувалися в нове соціальне середовище.

Основними тенденціями сучасної міжнародної міграції виступають: глобалізація міжнародної міграції; якісні зміни у світових міграційних потоках; визначальна роль економічної, насамперед трудової міграції; значне зростання нелегальної міграції; збільшення масштабів та розширення географії вимушеної міграції; всезростаюча роль міжнародної міграції в демографічному розвитку розвинутих країн світу; фемінізація міжнародної міграції; подвійний характер міграційної політики на національному, міжнародному регіональному та світовому рівнях [3, с. 10–11]. В останні десятиліття у світі спостерігається своєрідний «вибух» міждержавної міграції населення. Він охопив, по суті, всі види міждержавних міграцій: етнічну міграцію, котра складається з двох потоків – консолідуючого, тобто повернення значних контингентів людей на свою історичну батьківщину, і дисперсного, тобто створення територіальних ареалів розміщення діаспори даної національності за межами історичної батьківщини; трудову міграцію різних типів; міграційні потоки біженців, що виникають унаслідок воєнних конфліктів, за політичними та релігійними мотивами; переселенців; різних видів вимушених мігрантів; маятникових трудових мігрантів у прикордонних районах різних країн (ця ситуація особливо характерна для інтеграційних угруповань, що найбільш показово у країнах Європейського Співтовариства); порівняно нове явище, що найбільш яскраво проявилось з другої половини ХХ-початку ХХІ століття – міждержавна торговельна міграція, так звані «човники»; бізнес-міграція.

Якщо в процесі, пов'язаному з динамікою робочої сили, наявні три основні стадії: формування міграційної рухливості, власне переселення та адаптація, тоді є всі підстави ідентифікувати його з міграцією. Якщо хоча б одна з трьох стадій відсутня, процес не є міграційним. Деякі російські та українські автори дотримуються наведеного вище підходу до виокремлення міграційних процесів серед інших форм руху населення [4]. Однак слід зауважити, що, поділ міграційного процесу на три стадії допускає деяке спрощення тих реалій, у межах яких відбуваються сучасні міжнародні міграційні процеси, в тому числі робочої сили. Спрощення допускається в тому, що під міграційною рухливістю зазвичай розуміють внутрішню потенційну здатність людини до місця проживання (постійного чи тимчасового). При цьому вважається, що саме ця потенційна здатність є основою того, що людина добровільно стає мігрантом. Так, Г.С. Вечканов вважає міграцією лише добровільну зміну місця проживання і місця застосування праці у поєднанні особистих, колективних і суспільних інтересів [4]. Заперечують проти віднесення до міграційних тих процесів, які пов'язані з вимушеним переселенням, і деякі українські дослідники [4], обґрунтовуючи таку позицію відсутністю добровільності у разі вимушеної зміни місця проживання та праці. Так, Ю.П. Гуменюк і Г.П. Гоголь вказують, що міжнародна трудова міграція як самостійне економічне явище має ознаки ідентичності: економічну мотивацію, добровільність і тривалість у часі [4].

Загальна кількість міжнародних мігрантів у світі у 2018 році оцінюється в 214 мільйонів осіб [5]. Цей показник залишається відносно стабільним як частка світового населення, збільшуючись лише на рівні 0,1%, з 3,0% до 3,1%, у період між 2015 і 2018 роками (UN DESA, 2018).

Сполучені Штати Америки (США), як і раніше, приймають найбільшу кількість мігрантів у будь-якій країні світу, тоді як шість із десяти країн з найбільшим населенням (Франція, Німеччина, Російська Федерація, Іспанія, Україна та Велика Британія) знаходяться в Європі [5].

Більшість основних країн призначення вважають свій поточний рівень імміграції «задовільним», розділяють цю думку також 152 уряди в усьому світі. Тільки Франція, Російська Федерація та Саудівська Аравія вважають, що їхній рівень імміграції є «занадто високим» (31 уряд інших країн у світі поділяють цю думку), тоді як Канада є однією з дев'яти урядів, які вважають, що поточний рівень імміграції є «занадто низьким». Порівняно з 2017 роком 14 урядів (майже всі з країн Африки або Близького Сходу) змінили свою думку про імміграцію з «задоволеності» до «занадто високої», тоді як, з іншого боку, 20 урядів (близько половини з них) з країн Європи вважають рівень імміграції «задовільним» у 2017 році порівняно з «занадто високим» у 2018 році [5].

Є понад 20 міст у всьому світі (9 у Північній Америці, 4 на Близькому Сході, 3 у Європі, та 2 у Азії та Океанії) з більш ніж 1 мільйоном мешканців, що народилися з-за кордону; загальна кількість іноземців, що народилися в цих містах, становить лише 37 мільйонів мігрантів. Двадцять п'ять міст у всьому світі також мали населення, що складається з понад 25 відсотків іноземців. Багато основних країн призначення (Німеччина, Індія, Російська Федерація, Україна та Великобританія) також входять до десятки країн походження мігрантів [5].

Абсолютні кількості як чоловіків, так і жінок-мігрантів зросли за останні роки, а частка мігрантів-чоловіків залишається стабільною і становить близько 51%. Проте, національні та регіональні відмінності у цій цифрі є значними, і жінки особливо представлені серед висококваліфікованих мігрантів [5].

Незважаючи на відсутність комплексних та порівняльних даних, очевидно, що міграція молоді та дітей є важливими явищами. Значна частина цієї міграції відбувається в контексті возз'єднання сімей в країнах призначення; однак, очевидно, що значна частина дітей та молодих людей самостійно мігрує. Згідно з перехресним дослідженням міграції дітей в Аргентині, Чилі та Південній Африці, близько 4% всіх дітей були міжнародними або внутрішніми мігрантами, що становить близько чверті всіх мігрантів [5].

Нове міждержавне дослідження з питань міграції та розвитку (IPPR / GDN, 2018) свідчить про те, що, незважаючи на те, що кількість учасників міграційних процесів у зворотному напрямі змінюється, цей вид руху може охоплювати від 12 до 37 відсотків людей, які виїжджають за кордон, для більшої кількості людей це більше трьох місяців. Грошові перекази в 2018 році оцінюються в 414 млрд. дол. США, з яких понад 316 млрд. дол.

США – для країн, що розвиваються, – зменшення на 6% з 336 млрд. дол. США у 2018 році [6]. Хоча цей показник є першим зафіксованим зниженням обсягів грошових переказів з 2016 року, що відображає наслідки глобальної рецесії грошові перекази все ще перебувають на більш високому рівні, ніж у 2017 році (коли цей показник є більшим) становили 385 млрд. дол. США [6].

Україна також відчуває на собі наслідки міжнародної міграції. Вона є сьогодні чи не найсерйознішою державною проблемою. В Україні поки що не задіяно повною мірою такі важелі регулювання, як створення привабливого ринку праці та умов для гідної зайнятості. Незважаючи на те, що за останні два роки уряд істотно підвищив зарплату, вона залишається значно нижчою, ніж у країнах, до яких мігрують українці. Як свідчать дослідження, заробітчани не повертаються на батьківщину, доки їх заробітна плата не сягне тут хоча б половини їх доходу у країнах імміграції [5]. Серед основних причин еміграції населення України слід відмітити політичну та соціально-економічну нестабільність, низький рівень охорони здоров'я, реформування освіти, культури та спорту, географічні особливості прикордонних територій. Наслідком цього є високий рівень безробіття за окремими регіонами держави, незбалансована структура спеціальностей на вітчизняному ринку праці та зростання маятникової міграції.

Україна також відчуває на собі наслідки міжнародної міграції (табл. 1) [6].

Головною групою трудових мігрантів є чоловіки (917,5 тис. осіб), їхня частка у загальній кількості населення віком 15-70 років становить 6,7%. Проте найбільше мігрують на короткий строк жінки 49,3 тис. осіб. Міграція є сьогодні чи не найсерйознішою державною проблемою. В Україні поки що не задіяно повною мірою такі важелі регулювання, як створення привабливого ринку праці та умов для гідної зайнятості. Міграційні процеси в Україні наразі не мають майже ніякої регуляції. Урядом не створюється передумов для виїзду мігрантів на короткострокову або дострокову міграцію, немає жодної допомоги в адаптації мігрантів закордоном та розвитку їх після приїзду в Україну.

Головною групою трудових мігрантів є чоловіки (917,5 тис. осіб), їх частка у загальній кількості населення віком 15-70 років становить 6,7%. Проте найбільше мігрують на короткий строк жінки 49,3 тис. осіб. Міграція є сьогодні чи не найсерйознішою державною проблемою. В Україні поки що не задіяно повною мірою такі важелі регулювання, як створення привабливого ринку праці та умов для гідної зайнятості. Міграційні процеси в Україні наразі не мають майже ніякої регуляції. Урядом не створюється передумов для виїзду мігрантів на короткострокову або дострокову міграцію, немає жодної допомоги в адаптації мігрантів закордоном та розвитку

Таблиця 1

Трудова міграція з України за категоріями та місцем проживання осіб до виїзду за кордон, 2018 р.

	Усього	Жінки	Чоловіки	Міські поселення	Сільська місцевість
Кількість трудових мігрантів, усього, тис. осіб	1303,3	385,8	917,5	663,5	639,8
<i>у тому числі за категоріями, %</i>					
трудові мігранти, які повернулися до України	43,2	37,7	45,5	47,5	38,7
короткострокові трудові мігранти	48,5	49,3	48,1	43,3	53,9
працівники-емігранти	8,3	13,0	6,4	9,2	7,4
Частка трудових мігрантів у загальній кількості населення віком 15-70 років, у %	4,5	2,5	6,7	3,4	6,9

їх після приїзду в Україну. Більшість короткострокових мігрантів вибирають для роботи Російську Федерацію, довгострокові мігранти ж вибирають загалом Польщу, Російську Федерацію, Чехію та Італію, на долю яких припадає 75% працівників, відповідно до даних, наведених [6]. Завдяки дослідженню респондентів Міжнародної організації з міграції (МОМ) було оцінено кількість трудових мігрантів, трудових мігрантів, що повернулися, та потенційних трудових мігрантів за 2018 рік, що можна побачити на рис. 1 [6].

Необхідно створити відділи з міграції в кожному місті, які будуть керувати міграційними процесами задля забезпечення співпраці мігрантів і уряду не тільки нашої держави, але й держави-акцептора, або приймаючої сторони. Крім того, за допомогою залучення уряду до питання справи міграції з'являється можливість вести точну статистику по кількості від'їжджаючих мігрантів та тих, хто повернувся.

За допомогою співпраці держав необхідно налагоджувати зв'язки для офіційного працевлаштування наших громадян за кордоном. Таким чином ми не лише забезпечуємо їх роботою з певними гарантіями, але й знаємо приблизну кількість коштів, які повинні повернутись до країни.

Питання обкладання податками мігрантів зараз стоїть дуже гостро. Багато хто з працюючих за кордоном не розуміє, чому вони повинні платити нашій державі за те, що заробили кошти за кордоном. В цьому аспекті необхідно розглянути та, можливо, скоригувати відсоток, який зараз береться з мігрантів під час ввезення коштів в Україну, а також створити міграційні служби у кожному місті, що

дасть можливість пояснювати мігрантам те, що тут залишаються жити їхні сім'ї та родичі, переважно це люди літнього віку або діти чи молодь, яка ще не працює, і цей податок йде на утримання лікарень, шкіл, університетів та інших закладів, які відвідують їхні родичі. Крім того, після надання допомоги з працевлаштування державними органами мігранти самі відчують зобов'язання перед державою і будуть більш охоче сплачувати всі податки.

У зовнішній міграції ми бачимо позитивні моменти, які сприятимуть розвитку держави, а саме:

- Середня зарплата трудових мігрантів (яка наведена на рис. 2 [6]) значно відрізняється у кращий бік від середніх зарплат українських працівників, що повинно збільшити надходження іноземних інвестицій в Україну;

- українські робітники зазвичай відзначаються як працьовиті та надійні, на відміну від мігрантів з інших країн, особливо в країнах, де гостро стоїть питання міграції з ісламського світу, що пришвидшить повне входження України до Євросоюзу;

- за кордоном багато інновацій, які слід впроваджувати в Україні, і саме мігранти можуть стати першовідкривачами в Україні, створюючи власний бізнес та надаючи більше робочих місць саме тут, що теж позитивно відобразиться на міграційних процесах у бік їх зменшення тощо.

У кожній країні у певний період часу складається унікальна комбінація факторів розвитку міжнародної трудової міграції. Прояв їх впливу відбувається у межах наявних у країні суспільних інститутів, зовнішньої мобільності, яка під впливом глобальних факторів стає все більш ліберальною та сприятливою. При цьому за

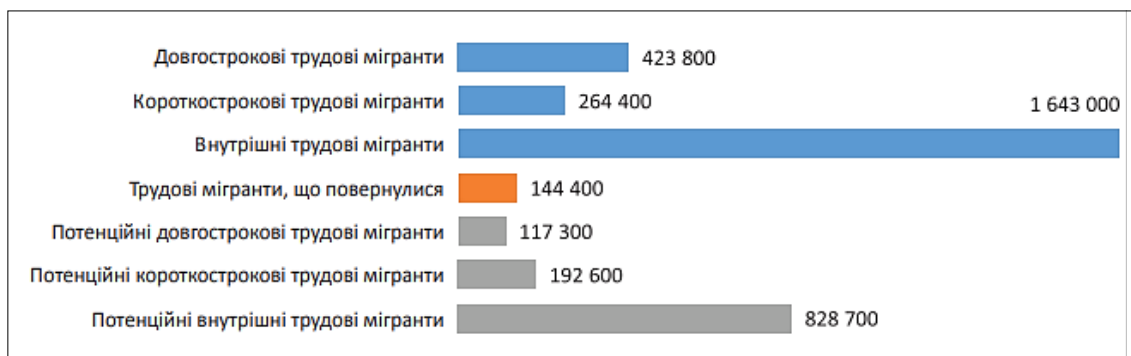

Рис. 1. Оцінка кількості поточних трудових мігрантів, трудових мігрантів, що повернулися, потенційних трудових мігрантів різних категорій (2018 р.)

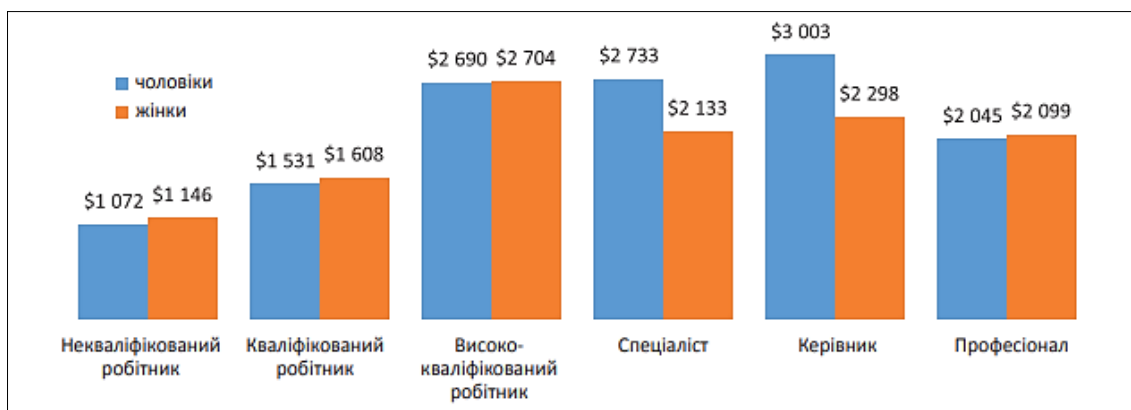

Рис. 2. Середній особистий дохід довгострокових трудових мігрантів чоловічої та жіночої статі за рівнем зайнятості

загальної універсальності цих факторів стосовно кожної категорії мігрантів слід виділяти і специфічні причини. Так, науковці зазначають, що висококваліфіковані фахівці частіше виїжджають не стільки через низький рівень оплати праці, скільки через неможливість реалізувати свій творчий і науковий потенціал [7].

Враховуючи вищевикладене, бачимо нагальну необхідність урегулювання міграційних процесів та створення усіх необхідних умов для українських мігрантів. В Україні нині є комітет з міграції, дані про який доволі важко знайти в інтернеті, особливо немолодим мігрантам, які можуть не розумітися з комп'ютером. Через це бачимо необхідність покращити технічну роботу сайту комітету з міграції, створити підрозділи по різних обласних центрах України та забезпечити донесення інформації про роботу цього комітету і можливі послуги від нього до населення.

Метою роботи комітету вважаємо:

- координацію міграцій на національному, субнаціональному та міжнародному рівні шляхом співпраці з державним сектором різних країн світу, а також співпраці з приватним сектором України та інших країн;

- відстеження циркуляції мігрантів та ведення точної статистики щодо їх повернення та коштів, які вони ввозять у країну;

- отримання міжнародного досвіду в міжнародних процесах міграції та систематичне його впровадження в українську модель;

- випробовування нових фінансових інструментів, різних сервісів та механізмів, а також практику в міграції інших країн та впровадження спільних досліджень і покращень цієї сфери;

- допомогу в адаптації мігрантів не тільки за кордоном, але й після повернення в Україну, наданням детальної інформації про можливості роботи, умови життя, національні традиції країни, в яку їде працівник;

- роботу з фінансовими інститутами, такими як МВФ та Світовим банком, для забезпечення можливості мігрантам пересилати гроші за кордону своїм сім'ям з нормальними відсотками за відправку, тим самим стимулюючи стабільність та подорожчання національної валюти України;

- співпрацю з діаспорою за кордоном, для більш повного розуміння всіх необхідних передумов для роботи та перебування в новій країні;

- допомогу у створенні малого та середнього бізнесу українцями, які повернулись, у наданні їм певних пільг на перші роки роботи, та, тим самим, впроваджуючи європейські моделі роботи бізнесу в Україні;

- створення курсів з навчання фінансової грамотності та можливостей не тільки правильного заощадження зароблених коштів, але й інвестування у різного виду активи, або відкриття особистого бізнесу, що забезпечить як більшу циркуляцію грошей в Україні, так і появу нових робочих місць тощо;

- створення усіх необхідних передумов для зберігання коштів мігрантів в українських банках не тільки в нашій, але і в іноземній валюті, при цьому надаючи більші відсотки, ніж пропонують у Європі. Тим самим, збільшуючи кількість валюти в країні, є можливість покращити курс гривні за відносно короткий проміжок часу.

Впровадження зазначених заходів сприятиме покращенню трудової активності в Україні та зменшенню загальної кількості трудових мігрантів, а також поверненню тих мігрантів, які вже працюють та живуть за кордоном. Також бачимо необхідність розроблення такої міграційної політики уряду, що забезпечить ефективне забезпечення зв'язку між міграцією та розвитком України.

Розвиток швидкого і порівняно дешевого транспорту, засобів зв'язку, міжнародна економічна інтеграція, розвиток і набуття значення соціальних мереж спрощують процес пересування між країнами. З одного боку, міжнародна міграція трудових ресурсів допомагає країнам, що розвиваються, та країнам із високим рівнем фертильності і швидким приростом робочої сили збалансувати свої ринки праці, а приймаючим країнам – поповнити нестачу трудових ресурсів. З іншого боку, вона позбавляє країни походження кращих працівників, викликає занепокоєння місцевого населення приймаючих країн і змушує їхні уряди посилювати міграційну політику [7].

Український уряд повинен не тільки піклуватись про українських мігрантів, але й усувати основні чинники (рис. 2), які примусили їх до міграцій, такі як:

- низька заробітна плата в Україні (79% мігрантів);
- неможливість знайти роботу відповідно до своєї кваліфікації (11% мігрантів);
- низька якість життя в Україні (4%).

До інших причин належать: низькі можливості для саморозвитку і самозайнятості, бажання підвищити свою кваліфікацію та навички за кордоном, сімейні причини, вразливість людей до зовнішнього оточення, відсутність належного рівня обслуговування в закладах охорони здоров'я та надання освітніх послуг тощо.

Вважаємо за необхідне представити рівень довіри урядовим організаціям (консульства, посольства) для розуміння необхідності розповсюдження інформації про комітет з міграції та його дієву роботу рис. 3 [1].

Як видно на рис. 3, посольства та консульства майже не користуються довірою серед трудових мігрантів, набагато більше покладаються на інформацію від друзів та родичів або з інтернету.

Вважаємо, що цю ситуацію необхідно повністю змінювати, і уряд повинен перебрати на себе обов'язки туристичних агенцій, які часто допомагають українцям знайти робочі місця за кордоном, що не завжди є такими, які обіцялися, за пошук яких українці платять близько 500–700 доларів США. За налагодженої роботи уряду України в особі комітету з міграції з урядами та працевдавцями інших країн відправлення наших мігрантів за кордон буде набагато дешевшим та безпечнішим процесом, ніж це є нині.

Одним із найважливіших векторів роботи комітету бачимо розвиток процесу зворотної міграції. Розвиток цієї роботи дасть нам три важливих переваги від повернення мігрантів: передача накопиченого фінансового капіталу, передача досвіду, навичок, знань та ділової практики, а також передача соціального капіталу, якщо у наших мігрантів залишилися зв'язки з їх роботодавцями за кордоном, і є можливість утворення підприємств з іноземним капіталом в Україні.

Тривожним фактом є те, що кількість трудових мігрантів, які вирішили не повертатися на батьківщину, майже вдвічі вища серед трудових мігрантів у віковій групі 18–29 років (30%) порівняно з віковою групою 45–65 років (16%). Ця тенденція узгоджується з фактично більшою кількістю трудових мігрантів у віці 45 і більше (майже кожен другий трудовий мігрант, який остаточно повернувся в Україну, проти кожного десятого трудового мігранта, який остаточно повернувся в Україну, у віковій групі 18–29 років), які повернулись в Україну на постійне місце проживання [8]. Отже, необхідно спрямувати роботу саме на молодь для забезпечення їхньої впевненості у майбутньому України та донести їм те, що в нашій країні є багато можливостей для розвитку себе як гарного працівника та молодого бізнесмена. Для остан-

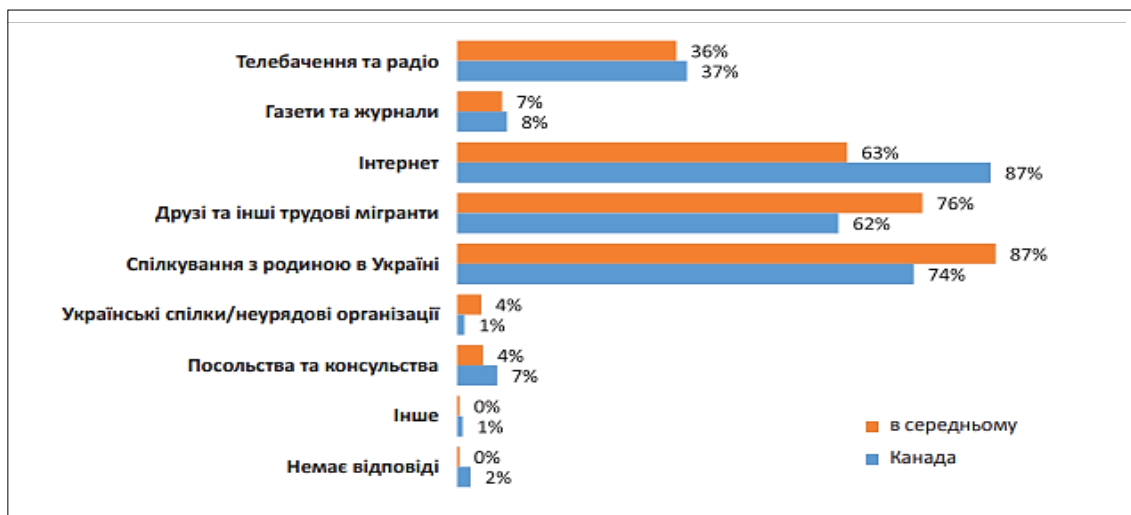

Рис. 3. Опитування трудових мігрантів

нього треба перейняти досвід Євросоюзу в наданні безвідсоткових кредитів на відкриття власного бізнесу

Висновки. Підсумовуючи викладене вище, можемо констатувати, що глобалізаційні процеси стають новим і досить істотним чинником сучасної міграції населення, що фактично виконує функцію акселератора в її розвитку. У свою чергу, міграція все більшою мірою виконує роль чинника глобалізації в розвитку окремих країн і регіонів.

Трудова міграція повинна бути двигуном прогресу й обміну трудовим досвідом між Україною та іншими європейськими країнами для створення максимально зручних умов праці наших робітників в Україні. Для повернення більшості працівників до роботи в рідній

країні вважаємо необхідним створення більшої кількості робочих місць шляхом відновлення багатьох заводів та підтримки й сприяння розвитку власного малого та середнього бізнесу українцями. Також необхідним є підвищення середнього рівня заробітної плати до європейського, орієнтуючись на такі країни, як Німеччина, Австрія, Італія та інші високорозвинені європейські країни. Також необхідно надавати повну й вичерпну інформацію з можливостей для наших мігрантів за кордоном і створювати можливості для швидкої адаптації після повернення та допомагати у працевлаштуванні і цільовому використанні коштів шляхом інвестування їх у малий та середній бізнес.

Список використаних джерел:

1. Гоголь Г.П. Євразійська трудові міграція: проблеми та перспективи / Г.П. Гоголь, Ю.П. Гуменюк // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. 2017. № 606. С. 440–445
2. Корнієнко О.О. Аналіз регіональної міграційної асиметрії в країнах східної Європи / О.О. Корнієнко // Глобальні та національні проблеми економіки. Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського. 2018. С. 959–964.
3. EU Employment and Social Situation Quarterly Review September 2018. [Електронний ресурс] URL: <http://europa.eu>
4. Позняк О. Оцінювання наслідків зовнішньої трудової міграції в Україні / О. Позняк // Демографія та соціальна економіка. 2018. № 2 (27). С. 169–182.
5. Гайдуцький А.П. Масштаби трудової міграції українців за кордон / А.П. Гайдуцький // Економіка та держава. 2017. № 8. С. 82–86.
6. Гайдуцький А.П. Світовий ринок міграційного капіталу / А.П. Гайдуцький // Вісник НБУ. 2018. № 1. С. 34–37.
7. Global Migration Flows [Електронний ресурс]. URL: <http://www.iom.int/world-migration>
8. Tsevukh Y. International labor migration in a period of global economic crisis / Y. Tsevukh // Актуальні проблеми міжнародних відносин. 2018. Вип. 106. Ч. I. С. 171–178.

ПЕРСПЕКТИВИ ГЛОБАЛЬНОЇ МИГРАЦІЇ І УКРАЇНА

Анотація. В роботі досліджуються основні перспективи глобальної міграції: динаміка, орієнтири трансграничних перемещень, регуляції і позиції правительств мира в контексті позитивних ефектів міграцій. Значимість дослідження глобальної мобільності її процесів, об'ємів, мотиваторів обумовлена стрімким нарощуванням інтенсивності економічного і соціального розвитку країн мира під впливом змін глобальної середовища. Автори розглядають перспективи глобальних перемещень і позиції переваг і можливостей, признаючи позитивний вклад мігрантів в забезпечення інклюзивного росту і розглядаючи міграцію як «многогранне явлення». В статті раскрыты конкретні заходи регуляції міграційної політики України в контексті глобалізаційних перспектив, а також обозначены основні заходи по совершенствованию міграційної політики в рамках адаптації кращих міжнародних практик в українському контексті.

Ключевые слова: міграція, глобалізація, перспективи, мобільність, національна економіка, глобальна середовища, трудові мігранти, зовнішня міграція, трансграничні перемещення.

PERSPECTIVES OF GLOBAL MIGRATION AND UKRAINE

Summary. Extremely relevant is the study of the economic essence of international migration, the causes, motives that generate labor migration, its impact on the socio-economic development of the country, the study of global experience in regulating migration processes and the possibilities for its use in Ukraine. The importance of these problems caused the subject and purpose of this study – the scientific substantiation of the economic effects of international labor migration, as well as the development of practical recommendations on the use of positive effects of international labor migration on this basis. The main tendencies of modern international migration are: globalization of international migration; qualitative changes in global migration flows; determining role of economic, first of all, labor migration; Significant increase in illegal migration; increasing the scale and expanding the geography of forced migration; the growing role of international migration in the demographic development of developed countries; feminization of international migration; the double nature of migration policy at the national, international, regional and world levels. The paper examines the main perspectives of global migration: the dynamics, guidelines for transboundary movements, the regulation and position of world governments in the context of the positive effects of migration. The significance of the study of the global mobility of its processes, volumes, and motivators is due to the rapid increase in the intensity of economic and social development of the world under the influence of changes in the global environment. The authors consider the prospects of global displacement from the point of view of advantages and opportunities, recognizing the positive contribution of migrants to ensuring inclusive growth and considering migration as a “multifaceted phenomenon.» The article describes concrete measures of regulation of the migration policy of Ukraine in the context of globalization perspectives and also outlines the main measures for the improvement of migration policy in the framework of adaptation of best international practices to the Ukrainian context.

Key words: migration, globalization, prospects, mobility, national economy, global environment, labor migrants, external migration, transboundary movements.